

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان:

ارزیابی تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد بین مدیران دانشگاه علوم پزشکی
قزوین: کاربرد تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده

استاد راهنما

دکتر روح اله کلهر

استاد مشاور

محمد ذکریا کیایی

دکتر محمد حسن ایمانی‌نسب

نگارش

احمد فریدونی

تیرماه، ۱۳۹۸

چکیده

زمینه و هدف: هنگامی که تصمیم‌گیری براساس نتایج قابل پیگیری و اطلاعات واقعی (شواهد) باشد، طبیعتاً دستیابی به خروجی موردنظر سهل‌تر خواهد بود. مهمترین هدف تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد براساس تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده، تاثیرگذاری بر رفتارهای افراد، به منظور اصلاح و بهبود نگرش‌ها و افزایش پذیرش یک ایده منطقی می‌باشد. لذا هدف از این مطالعه، ارزیابی وضعیت تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد بین مدیران دانشگاه علوم پزشکی قزوین بر اساس تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی در بین ۳۰۷ نفر از مدیران رده‌های ستادی و اجرایی (ارشد، میانی و عملیاتی) در سطح دانشگاه و واحدهای زیرمجموعه علوم پزشکی قزوین (به صورت سرشماری) در سال ۱۳۹۷ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد بر اساس تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده است که شامل ۵۰ سوال می‌باشد و ۸ بعد یا سازه رفتار، قصد، نگرش به رفتار (رویکرد مستقیم)، نگرش به رفتار (رویکرد غیرمستقیم)، هنجار ذهنی (رویکرد مستقیم)، هنجار ذهنی (رویکرد غیرمستقیم)، کنترل رفتاری درک شده (رویکرد مستقیم) و کنترل رفتاری درک شده (رویکرد غیرمستقیم) را می‌سنجد. تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ و با آزمون‌های آماری توصیفی و تحلیلی (آنالیز واریانس یکطرفه، تی مستقل، آزمون‌های همبستگی) انجام شد. هم‌چنین برای آزمون روابط ساختاری بین متغیرهای مورد مطالعه از الگوسازی معادلات ساختاری با نرم افزار AMOS-22 استفاده شد.

یافته‌ها: ضریب مسیر بین متغیرهای مدل بر روی هر مسیر که متناظر با فرضیات پژوهش است، قابل مشاهده است که ضرایب مسیر برای هنجار ذهنی با قصد رفتاری (۰/۹۱۲)، نگرش به رفتار با قصد رفتاری (۰/۲۱۰) و قصد رفتاری با رفتار (۰/۶۲۰)، مقدار آماره t برای تعدادی از ضرایب مسیر شامل هنجار ذهنی با قصد رفتاری (۵/۱۰)، نگرش به رفتار با قصد رفتاری (۵/۹۹) و قصد رفتاری با رفتار (۴/۳۶) و P-value برای نگرش به رفتار با قصد رفتاری (۰/۰۱۳)، در رویکرد مستقیم بیشتر از ۱/۹۶ بوده و معنادار هستند. مقادیر به‌دست‌آمده برای شاخص‌های: کای دو، نیکویی برازش (GFI)، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)، شاخص برازش مقایسه‌ای تعدیل‌یافته (CFI) و شاخص نرمال شده برازندگی (NFI) در محدوده تعریف شده می‌باشند. بدین ترتیب که مقدار کای دو به دست‌آمده ۲/۷۴۱ می‌باشد که کمتر از حد مجاز (۳-) است. مقدار GFI، ۰/۹۰۳ به دست آمد که بالاتر از حد مجاز (۰/۹+) می‌باشد. مقدار RMSEA، ۰/۰۷۳ به دست آمد که کمتر از حد مجاز (۰/۰۸-) می‌باشد. مقدار CFI به دست‌آمده ۰/۹۱۳ می‌باشد که بالاتر از حد مجاز (۰/۹+) است. مقدار NFI به دست‌آمده ۰/۹۲۴ می‌باشد که بالاتر از حد مجاز (۰/۹+) است. بنابراین چنین نتیجه می‌شود که مدل به‌دست‌آمده در این مرحله برازش مناسبی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: قدرت پیش‌گویی تولید تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد توسط تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده نشان داد، اولویت عوامل تبیین‌کننده قصد از الگوی یکسانی تبعیت می‌کند و به ترتیب عبارتند از: هنجار ذهنی، نگرش به رفتار و کنترل رفتاری درک شده. الگوی ساختاری در مطالعه حاضر برازش خوبی را همانند مطالعات مشابه نشان داد. سازه‌های پیش‌گویی قصد قادر بود ۴۱ درصد تغییرات قصد و سازه قصد توانست ۶۱ درصد رفتار را تبیین کند.

نتایج نشان داد که نظریه رفتار برنامه ریزی شده در مطالعه حاضر توانست قصد رفتاری را پیشگویی کند. به عبارت دیگر، در صورتی که سه عامل نگرش، کنترل رفتاری درک شده و هنجارهای انتزاعی در مداخلات آموزشی مورد مداخله و آموزش مناسب قرار گیرند، می‌توانیم تبیین بالاتری را از قصد رفتاری مورد انتظار داشته باشیم.

واژگان کلیدی: تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد، مدیران ارشد، تئوری رفتار برنامه ریزی شده، دانشگاه.